

BANKA

SLOVENIJE

EVROSISTEM

POVZETEK

MAKROEKONOMSKIH

GIBANJ

FEBRUAR 2016

Povzetek makroekonomskih gibanj, februar 2016

Struktura globalne gospodarske rasti se je v letu 2015 spremenila v korist razvitih zahodnih gospodarstev, prispevek držav BRIK pa se je zmanjšal. Rast na Kitajskem ostaja kljub znižanju visoka, a nakazuje težave pri prehodu na gospodarski model, ki bi v večji meri temeljil na zasebni potrošnji. Svetovno rast so tako bolj kot prej podpirale razvite države, predvsem ZDA. Nadaljevalo se je zmerno okrevanje evrskega območja, predvsem zaradi večje zasebne potrošnje, ki temelji na izboljševanju razmer na trgu dela, pa tudi na učinku padca cen nafte na razpoložljivi dohodek. Kljub temu se je globalna rast v letu 2015 upočasnila, poslabšali pa so se tudi obeti za leto 2016. Evropska komisija v februarški objavi ni bistveno spremenila napovedi rasti BDP in izvoza evrskega območja, ocenjuje pa, da so se precej povečala tveganja iz mednarodnega okolja.

V Sloveniji je ob koncu leta še naprej rasla aktivnost v skoraj vseh skupinah storitev, medtem ko so bili signali iz drugih panog mešani. Industrijska proizvodnja je porasla v vsem letu za 4,5 %, a se je v zadnjem četrtletju v primerjavi s tretjim nekoliko znižala, podobno kot v evrskem območju. Četrtno krčenje gradbeništva se je proti koncu leta zaustavilo, v glavnem zaradi povečevanja gradnje stanovanjskih stavb. Nekoliko okrepljena potrošnja gospodinjstev je imela lani podlago večinoma samo v nakupih avtomobilov in v izdatkih za turizem, medtem ko je bila rast prometa v trgovini na drobno (brez avtomobilov) komaj pozitivna. Gospodarska klima se je – po zaustavitvi na razmeroma visoki ravni v lanskem drugem polletju – januarja in februarja nekoliko poslabšala.

Presežek na tekočem računu plačilne bilance se je decembra zmanjšal zaradi odloga sezonskega priliva iz proračuna EU ob zaključevanju prejšnje finančne perspektive. V glavnih agregatih pa se je v drugem polletju zaradi upočasnjevanja rasti izvoza in decembrskega poskoka uvoza umirila rast blagovnega presežka, medtem ko se je nadaljevala močna rast presežka storitev, proti koncu leta predvsem zaradi rasti izvoza transportnih in zmanjšanja uvoza gradbenih storitev. V letu 2015 je porasel presežek na tekočem računu s predhodnih 7,0 % na 7,3 % BDP, presežek blaga in storitev pa s 7,9 % že na 9,5 % BDP.

Na trgu dela se pozitivna gibanja še niso zaustavila. Število registriranih brezposelnih se je januarja sezonsko povečalo, a ob nezmanjšanem medletnem zniževanju na ravni okrog 5 %. Vse do decembra se je nadaljevala tudi dokaj močna rast zaposlenosti (brez upoštevanja kmetov). Število prostih delovnih mest je bilo v lanskem zadnjem četrtletju za skoraj 7 % večje kot v tretjem; še vedno pa prevladujejo negotove oblike zaposlitev. Na gibanje plač so novembra vplivala medletno povišana izplačila bonusov, povezana s solidno dobičkonosnostjo zasebnega sektorja, decembra pa so rast plač povišala dogovorjena napredovanja v javnem sektorju.

V nasprotju s povišanjem medletne inflacije na 0,4 % v evrskem območju je ta v Sloveniji januarja spet upadla na -0,8 %. Še naprej vpliva na to predvsem zniževanje cen energentov, januarja pa so prispevale tudi vse glavne komponente osnovne inflacije, med njimi najbolj cene hrane. Svetovne cene hrane in drugih surovin se še naprej znižujejo, domače trošenje ostaja zadržano. Po še enem valu zniževanja cen nafte na prelomu leta bodo zato projekcije letošnje inflacije za Slovenijo znižane.

Primanjkljaj države po metodologiji ESR 2010 se je leta 2015 po oceni Evropske komisije iz februarja 2016 znižal na 2,9 % BDP, dolg pa naj bi ob koncu leta dosegel 83,5 % BDP. K znižanju primanjkljaja so prispevali ugodnejše gospodarske razmere in ustrezno višja rast prihodkov ter konsolidacijski ukrepi in odsotnost večjih enkratnih učinkov (npr. dokapitalizacij bank). Za letošnje je predvideno nadaljnje zniževanje primanjkljaja. Nekateri konsolidacijski ukrepi so bili še podaljšani (npr. na področju socialnih transferjev) oziroma uveljavljeni kot trajni (npr. stopnje DDV), po drugi strani pa bodo letošnji višji odhodki za plače javnih uslužbencev, januarja so se za 0,7 % zvišale pokojnine, povišali pa so se tudi nekateri socialni transferji. Pogoji financiranja države na finančnih trgih ostajajo ugodni, februarja so bile prvič izdane zakladne menice z negativno obrestno mero.

Izbor ključnih makroekonomskih kazalnikov na mesečni ravni

	12 mes. do dec.13	12 mes. do dec.14	12 mes. do dec.15	3 mes. do dec.14	3 mes. do dec.15	2015 okt.	2015 nov.	2015 dec.	2016 jan.
Gospodarska gibanja									
* podatki za feb.16									
<i>ravnotežje odgovorov v odstotnih točkah</i>									
Kazalnik gospodarske klime	-13,3	-2,3	5,2	1,3	5,9	5,8	5,4	6,4	3,9 (1,8*)
- predelovalne dejavnosti	-5,2	2,1	5,8	2,7	6,3	6,0	6,0	7,0	4,0 (5,0*)
<i>medletne stopnje rasti v %</i>									
Industrijska proizvodnja: - skupaj ¹	-1,1	1,7	4,5	2,3	3,1	3,2	4,1	1,8	...
- predelovalne dejavnosti	-2,1	3,7	4,8	5,1	3,0	3,7	4,2	0,8	...
Gradbeništvo: - skupaj ²	-2,5	19,5	-7,3	-3,3	-5,1	-11,6	5,7	-9,3	...
- gradbeni inženirski objekti	-20,4	3,8	-2,9	-4,5	0,1	-7,0	2,6	5,8	...
Trgovina (realni prihodek)									
Trgovina na drobno, skupaj	-3,3	-0,3	0,7	-1,2	0,6	0,6	1,2	0,2	...
Trgovina z motornimi vozili in popravila	5,1	5,6	13,8	7,7	13,8	10,6	15,3	15,6	...
Storitve zasebnega sektorja ³	0,0	2,5	...	0,9	...	4,6	10,0	...	...
<i>medletne stopnje rasti v %</i>									
Trg dela									
Povprečna bruto plača	-0,1	1,1	0,7	1,2	1,5	-0,2	2,8	1,6	...
- zasebni sektor	0,6	1,4	2,8	1,1	10,2	-0,1	3,0	27,8	...
- javni sektor	-1,3	1,0	-0,6	1,7	-5,2	-0,2	2,9	-18,3	...
Povprečna realna neto plača ⁴	-1,1	0,6	1,0	1,0	2,0	0,5	3,2	1,9	...
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	13,1	13,1	12,3	12,7	11,9	11,7	11,7	12,3	...
Registrirane brezposelne osebe	8,8	0,2	-6,1	-3,1	-6,5	-7,3	-6,9	-5,3	-4,9
Delovno aktivno prebivalstvo	-2,0	0,5	0,9	1,1	0,5	0,5	0,6	0,5	...
- zasebni	-2,2	0,8	1,3	1,5	0,6	0,9	0,5	0,4	...
- javni	-1,6	-0,1	-0,3	0,1	0,3	-0,5	0,7	0,6	...
<i>medletne stopnje rasti v %</i>									
Gibanje cen									
HICP	1,9	0,4	-0,8	0,0	-0,9	-1,1	-0,9	-0,6	-0,8
- storitve	2,2	1,8	0,9	1,5	1,0	0,6	1,5	0,9	0,7
- industrijsko blago brez energentov	-0,9	-1,0	-0,6	-1,4	-0,4	-0,5	-0,6	-0,2	-0,3
- hrana	4,9	0,8	1,0	0,6	0,8	0,8	0,7	1,1	0,0
- energenti	1,8	-1,4	-7,8	-2,0	-9,1	-9,6	-9,9	-7,9	-6,4
Kazalnik osnovne inflacije ⁵	0,9	0,6	0,3	0,3	0,4	0,1	0,6	0,4	...
<i>v % BDP</i>									
Tekoči račun plačilne bilance									
Saldo tekočega računa	5,6	7,0	7,3	7,8	6,5	9,0	7,7	2,8	...
1. Blago	2,0	3,2	4,2	3,4	3,6	5,5	5,3	0,0	...
2. Storitve	4,9	4,7	5,3	4,2	5,1	5,6	4,8	4,8	...
3. Primarni dohodki	-0,5	-0,2	-0,9	-0,4	-1,2	-1,4	-1,5	-0,6	...
4. Sekundarni dohodki	-0,8	-0,7	-1,3	0,5	-1,0	-0,6	-0,9	-1,5	...
<i>nominalne medletne stopnje rasti v %</i>									
Izvoz blaga in storitev	2,4	5,7	5,1	8,5	3,2	1,0	6,4	2,3	...
Uvoz blaga in storitev	-1,6	4,3	2,9	3,7	1,6	-1,1	0,1	6,2	...
Javne finance									
<i>Konsolidirana bilanca⁶</i>									
	2013	2014	12 mes. do nov.15	2014		2015			
			% BDP	medl. rast v %	mio EUR	medl. rast v %	mio EUR	medl. rast v %	
	<i>mio EUR</i>								
Prihodki	14.728	15.494	41,3	2,1	13.925	6,1	14.290	2,6	
Davki	12.648	13.193	35,8	4,3	11.977	4,6	12.520	4,5	
Prejeta sredstva iz EU	938	1.040	2,7	-5,9	807	24,2	798	-1,1	
Ostali	1.141	1.261	2,8	-13,4	1.141	11,6	972	-14,9	
Odhodki	16.286	16.755	43,5	-0,2	15.147	3,1	15.097	-0,3	
Tekoči odhodki	6.838	7.043	18,4	0,3	6.452	3,1	6.465	0,2	
- plače in drugi izdatki zaposlenim	3.617	3.610	9,4	-0,1	3.299	0,1	3.303	0,1	
- izdatki za blago in storitve	2.239	2.233	5,8	0,7	1.979	-1,4	1.971	-0,4	
- obresti	840	1.097	2,7	-5,0	1.094	30,6	1.038	-5,1	
Tekoči transferji	7.671	7.592	19,6	-0,7	6.934	-1,1	6.883	-0,7	
- transferji posameznikom in gospodinjstvom	6.343	6.335	16,6	0,4	5.814	-0,1	5.840	0,4	
Investicijski odhodki, transferji	1.351	1.717	4,4	-1,6	1.391	35,0	1.359	-2,3	
Saldo	-1.558	-1.261	-2,2	-30,1	-1.222	-22,2	-807	-34,0	

Vir: SURS, Banka Slovenije, Ministrstvo za finance, preračuni Banka Slovenije.

Opombe: Pri gospodarskih gibanjih so prikazani podatki z izločenimi vplivi koledarja (z izjemo kazalnikov klime, kjer so podatki desezonirani). Drugi podatki v tabeli so originalni.

¹ Realna vrednost industrijske proizvodnje. ² Realna vrednost opravljenih del v gradbeništvo. ³ Nominalni prihodki s storitvah zasebnega sektorja brez trgovine in finančnih storitev. ⁴ CPI deflator. ⁵ Inflacija brez energentov, hrane, alkohola in tobaka. ⁶ Konsolidirane bilance državnega proračuna, proračuna občin, pokojninsko-invalidskega in obveznega zdravstvenega zavarovanja po načelu plačane realizacije.